Zoznam pamätihodností v obci Mužla

1.
Kostol Narodenia Panny Márie

- na pozemku: parc. č. 4 podľa reg. „C“ KN, súp. č. 492/1, k. ú. Mužla

Pôvodne barokový kostol z roku 1731, klasicisticky upravený v roku 1817. Po požiari v roku 1862 stavbu obnovili, pričom vnútorné vybavenie doplnili v roku 1890. Výrazná rekonštrukcia kostola prebehla v rokoch 2013 až 2017. Následne, po uplynutí 200 rokov, v roku 2017 bol kostol znova vysvätený arcibiskupom a dvomi biskupmi. Posledné rekonštrukčné práce na úprave vonkajšieho plášťa budovy kostola prebehli v rokoch 2022 až 2023.

2.
Historcká budova základnej školy

- na pozemku: parc. č. 2 podľa reg. „C“ KN, súp. č. 491/2, k. ú. Mužla

Stavba hisorickej budovy základnej školy prebehla v rokoch 1914 – 1916. Ľudová základná škola bola otvorená v roku 1916 a zodpovedala na tú dobu moderným požiadavkám pedagógie a hygieny. Výrazná rekonštrukcia budovy – po konzultácii s pamiatkovým úradom – sa realizovala v rokoch 2007 až 2008. V roku 2016 bola veľká slávnosť - centenárium otvorenia základnej školy. Základná škola tu má sídlo dodnes.

3.
Budova obecnej knižnice

- na pozemku: parc. č. 963/22 podľa reg. „C“ KN, súp. č. 877, k. ú. Mužla

Štýlová budova obecnej knižnice bola postavná a otvorená v roku 1925 pre účel spotrebného a úverového družstva Hanza, založeného na konci 19. storočia. Ešte aj do roku 1995 sa budova používala ako obchod domácich potrieb. Neskôr sa tento obchod presťahoval do inej budovy a budova sa vyprázdnila. Obec ju odkúpila a v roku 2009 zrekonštruovala. Od tej doby slúžila ako

galéria umenia, bola ale málo využívaná. V roku 2016 sa v budove vytvorila moderná knižnica. Tento účel plní dodnes, má významnú návštevnosť ako knižnica, okrem toho sa tu usporadúvajú kultúrne podujatia: stretávky so spisovateľmi, tzv. papierové divadlo pre deti, detské podujatia v dobe prázdnin, tanečný krúžok, spevný krúžok, pestúnske podujatia pre najmenších s mamičkami, stretnutia dôchodcov a vernisáže výstav. Ročne asi 60 - 70 podujatí.

4.

Budova železničnej stanice Mužla

- na pozemku: parc. č. 4940/4 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

Kráľovská železnica sa postavila a prevádzka železničnej dopravy sa zahájila v roku 1851. V tom roku sa postavila aj budova železničnej stanice v extraviláne obce Mužla. V roku 2017 bola budova zrekonštruovaná a vynovená.

5.

Stará krčma

- na pozemku: parc. č. 963/17 podľa reg. „C“ KN, súp. č. 129/4, k. ú. Mužla

Štýlová budova bola postavná na začiatku 20. storočia, fyzicky je spojená s budovou obecnej knižnice. Je v súkromnom vlastníctve. Budova momentálne nie je využívaná, po pandémii ju vlastníci uzatvorili. Do roku 1980 v nej fungoval obecný kultúrny dom. Neskôr, v roku 1990 budovu sprivatizovali. Noví vlastníci ju používali ako pohostinstvo, pod názvom Stará krčma fungovala až do roka 2020. Okrem toho do roka 2006 v budove fungovala lekáreň, ďalej v budove boli dve predajne, ktoré boli otvorené až do roku 2019. Dodnes v budove funguje kancelária pohrebnej služby a v roku 2023 v nej otvorili predajňu kytíc a vencov.

6.
Kultúrny dom

- na pozemku: parc. č. 365/1 podľa reg. „C“ KN, súp. č. 709/6, k. ú. Mužla

Kultúrny dom sa nachádza na Hlavnom námestí. Stavba kultúrneho domu v Mužle sa realizovala v akcii Z v rokoch 1977 až 1980. Stavba bola skolaudovaná v septembri 1980. Kultúrny dom má kinosálu-divadelnú sálu pre 250 ľudí a spoločenskú sálu pre 350 ľudí, v suteréne kuchyňu a jedáleň s kapacitou 60 miest. Do roka 2019 sa v dome kultúry usporadúvalo 70 až 90 kultúrnych a spoločenských podujatí ročne. Po pandémii, od roka 2021 – sa tento počet znížil na 40 až 50 ročne.

Muzeálne starožitnosti v budove kulturneho domu – dodnes funkčné:
javisková technika,
premietacia technika v konisále.

7.
Bývalé sídlo štátnej správy v Mužle

- na pozemku: parc. č. 439/2 podľa reg. „C“ KN, súp. č. 82, k. ú. Mužla

V župe Esztergom-Ostrihom bola obec Mužla sídlom okresu Parkan, až do roku 1918. Obec Mužla vtedy mala asi 3000 obyvateľov. Budova, v ktorej sídlil okresný úrad až do roku 1918 sa nachádza v obci na hlavnej ulici, podľa nového názvu Trhová hradská. Neskôr, do roku 1945 v tejto budove fungoval okresný súd, neskôr až do roku 1960 väznica. Za tie roky, kým bola sídlom niektorej časti štátnej správy, budovu viackrát zrekonštruovali, naposledy v 50-tych rokoch minulého storočia. Budova je dnes v osobnom vlastníctve.

8.
Farská pivnica

- na pozemku: parc. č. 302/1 podľa reg. „C“ KN, súp. č. 510/4, k. ú. Mužla

Farská pivnica bola postavená na konci 19. storočia a nachádza sa v intraviláne obce, neďaleko Kostola Narodenia Panny Márie**.** Od roka 2000 ju prenajíma významný miestny vinár Jozef Becse. Pán Becse hrozno pestuje v mužlianskom vinohrade a vo vinohrade v Belej, na celkovej ploche 13 ha. Z vlastného hrozna dorába veľmi kvalitné víno, medzi nimi z tradičných odrôd ale aj z odrôd, ktoré doviezol z Nemecka a sú unikátne, lebo viaceré jeho odrody iný vinár na Slovensku nepestuje a nevyrába z nich víno, len Jozef Becse. V roku 2022 bol európskym šampiónom v Strasbourgu v kategórii biele víno, odroda Chardonnay slovenské víno z vinárstva Mrva-Stanko, pričom tento šampión sa vyrobil z hrozna vypestovaného mužlianskym pestovateľom, Jozefom Becsem. Omšové víno pre Nitrianskeho biskupa sa vyrába taktiež v tejto mužlianskej farskej pivnici, vinárom Jozefom Becsem.

Pivnica v podzemí je rozsiahla, pričom na prízemí sa nachádzajú technologické miestnosti a spoločenská miestnosť s kapacitou 20 osôb.

9.
Pivnica Zväzu záhradkárov ZO v Mužle

- na pozemku: parc. č. 4659 podľa reg. „E“ KN, súp. č. 1002, k. ú. Mužla

Táto pivnica vo vlastníctve Zväzu záhradkárov ZO v Mužle sa nachádza v intraviláne obce, v lokalite Vinohrad. Pivnica bola postavená na začiatku 20. storočia a je jedna z mála pivníc v mužliasnkom vinohrade, ktorej sa zachovala pôvodná strecha zhotovená z rákosia. Pivnica sa priebežne rekonštruuje od roka 2017, dokončenie rekonštrukcie sa plánuje v roku 2024.

10.
Diecézna sýpka v lokalite Jurský Chlm

- na pozemku: parc. č. 12952/9 podľa reg. „C“ KN, súp. č. 799, k. ú. Mužla

V lokalite Jurský Chlm sa zachovala rozsiahla sýpka z roku 1889, postavená arcibiskupom Jánosom Simorom. Na okolitých cirkevných pozemkoch sa výnosne hospodárilo, prevažoval chov oviec, dobytka a ošípaných.

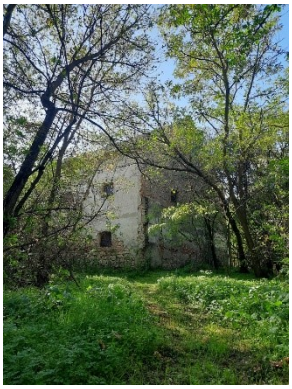

11.
Cintorín v lokalite Jurský Chlm

- na pozemku: parc. č. 12952/4 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

Zachovalý starý cintorín vybudovaný extraviláne obce Mužla pre obyvateľov osady Jurský Chlm, pracujúcich na cirkevných pozemkoch ostrihomeskej arcidiecézy a neskoršie štátneho majetku. V cintoríne sa už dlhšiu dobu nepochováva, avšak miestny obyatelia cintorín udržujú dodnes.

12.

Cintorín v lokalite Čenkov

- na pozemku: parc. č. 13144 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

Zachovalý starý cintorín vybudovaný v extraviláne obce Mužla, pre obyvateľov osady Čenkov, pracujúcich na cirkevných pozemkoch ostrihomeskej arcidiecézy. V cintoríne sa už dlhšiu dobu nepochováva, avšak miestny obyatelia cintorín udržujú dodnes.

13.

Mužliansky cintorín a dom smútku v cintoríne

- Mužliansky cintorín - na pozemku: parc. č. 153/1 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla
- Dom smútku - na pozemku: parc. č. 153/2 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

V 70-tych rokoch minulého storočia sa v mužlianskom cintoríne v akcii Z postavil Dom smútku. Je to štýlová budova, ktorá bola v roku 2007 zrekonštruovaná a doplnená o rozsiahlu skrytú vonkajšiu plochu so zvonicou. V cintoríne sa nachádzajú honosné hroby, náhrobky a hroby významných osobností z histórie obce: Vendela Saághyho, Jánosa Endrődyho, Istvána Missicsa a Mihálya Tillmana.

14.
Zvonica v mužlianskom cintoríne

- na pozemku: parc. č. 153/1 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

Zvonica je pozostatkom kaplnky Sv. Františka Xaverského postavenej v roku 1738. Loď kaplnky bola pre zlý technický stav zbúraná, pričom bola zachovaná zvonica. Zvonicu obec zrekonštruovala v roku 2016.

15.
Pomník padlých hrdinov v II. sv. vojne v mužlianskom cintoríne

- na pozemku: parc. č. 153/1 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

Vojnoví hrdinovia, ktorí bojovali počas II.svetovej vojny v blízkosti obce Mužla, tu zahynuli alebo zahynuli vo vojenskej nemocnici na okraji obce Mužla boli pochovaní do osobitných hrobov, zoradených v jednom rade. V roku 1950 im postavili náhrobné kamene. Tieto sa ale vplyvom poveternostných podmienok počas desaťročí zničili. V roku 2021 bol na ich počesť postavený a umiestnený spoločný pomník, na ktorom sú vyryté mená vojnových hrdinov.

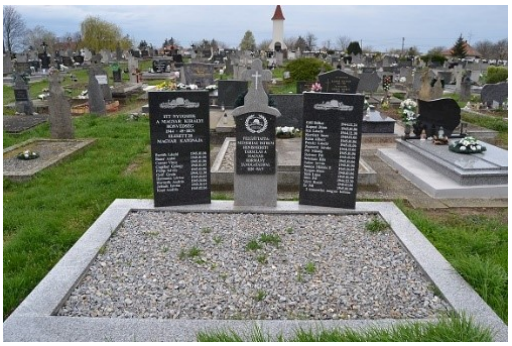

16.
Pomník Svätej Trojice

- na pozemku: parc. č. 4 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

Pomník Svätej Trojice sa nachádza na Kostolnom vrchu, v tesnej blízkosti Kostola Narodenia Panny Márie, Kalvárie a pomníka svätých ochrancov. Jej stavba sa dokočila v roku 1817. Pôvodne bol umiestnený v blízkosti križovatky v centrálnej časti obce na mieste, kde dnes stojí pomník Sv.Floriána. Na súčasné miesto, na Kostolný vrch bol presunutý v roku 1990. Stojí teda pred hlavným vchodom do Kostola Narodenia Panny Márie.

17.
Kalvária

- na pozemku: parc. č. 4 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

Kalvária sa nachádza na Kostolnom vrchu, v tesnej blízkosti Kostola Narodenia Panny Márie, pomníka Svätej Trojice a pomníka svätých ochrancov. Do roka 1940 stáli všetky štácie kompletne Kalvárie na svojich pôvodných miestach na kostolnom vrchu. Niektoré sa poškodili počas rokov trvania II.sv.vojny, iné sa zničili v druhej polovici 20.storočia. Jediná štácia, ktorá sa zachovala dodnes, stojí na pôvodnom mieste, na kostolnom vrchu.

18.
Pomník svätých ochrancov

- na pozemku: parc. č. 4 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

Pomník svätých ochrancov sa nachádza na Kostolnom vrchu, v tesnej blízkosti Kostola Narodenia Panny Márie, Kalvárie a pomníka Svätej Trojice.

19.
Pomník Ježiša Krista v intraviláne obce

- na pozemku: parc. č. 963/4 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

Pomník sa nachádza v intraviláne obce, neďaleko križovatky ulíc Školská ulica a Hornosecká ulica.

20.
Pomník Ježiša Krista v extraviláne obce

- na pozemku: parc. č. 2260/1 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

Pomník sa nachádza v extraviláne obce, v tesnej blízkosti križovatky ciest II/509 a miestnej komunikácie smerujúcej do loklaity Vinohrad, ktorej názov je Cesta na Veľký vrch.

21.
Pomník Sv.Jána

- na pozemku: parc. č. 960/1 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

Pomník Sv.Jána sa nachádza v intraviláne obce, na ulici Bagotova medz.

22.
Pomník padlých hrdinov v I. a II. svetovej vojne

- na pozemku: parc. č. 535/3 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

Pomník padlých hrdinov z I. a II. svetovej vojny bol postavený v roku 1996. Autorom umeleckého diela na pomníku je akademický sochár János Nagy. Pomník bol úplne zrekonštruovaný v roku 2018.

23.
Pomník padlých hrdinov v roku 1878 vo vojenskom ťažení v Bosne

- na pozemku: parc. č. 963/4 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

V roku 1900 bol postavený pamätný stĺp „ Na pamiatku druhov z cis. a kráľovského pluku, padlých v roku 1878 vo vojenskom ťažení v Bosne“.

24.
Pomník Sv. Floriána

- na pozemku: parc. č. 963/4 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

Pomník Sv.Floriána, ochrancu hasičov sa nachádza v strede obce, pri hlavnej križovatke, neďakeko Kostola Narodenia Panny Márie. Bol postavený v roku 1999.

25.
Pomník Sv.Urbana

- na pozemku: parc. č. 2459/1 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

Pomník Sv.Urbana, ochrancu vinárov a vinohradíkov sa nachádza v extraviláne obce, v lokalite Vinohrad.

26.
Drevený stĺp – Kopjafa

- na pozemku: parc. č. 525 podľa reg. „E“ KN, k. ú. Mužla

Drevený stĺp – Kopjafa stojí v centre obce, v parku oproti budove Základnej školy Jánosa Endrődyho. Bol postavený v roku 2000, na počesť 850.výročia prvej písomnej zmienky o obci Musla – z roku 1156.

27.
Archeologické lokality Čenkov – v exteraviláne obce Mužla

- na pozemku: parc. č. 12900/2 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

V lokalite Mužla-Čenkov sa v 9. až 10. storočí rozprestieralo Slovanské hradisko. Možno ho zaradiť medzi hradiská s dominujúcou strážnou a vojensko funkciou. Lokalita leží priamo na brehu Dunaja. Ide o polykultúrnu lokalitu, na ktorej bolo doposiaľ zistené osídlenie kultúry s mladšou lineárnou keramikou, želiezovskej skupiny, badenskej kultúry, skupiny Kosihy-Čaka, nálezy z prelomu staršej a strednej doby bronzovej, vekerzugskej kultúry, doby laténskej a obdobia včasného stredoveku - 9. až 12. storočia.

V lokalite Jurský Chlm sa rozprestierala ranno stredovená obec so sakrálnou stavbou a osídlenie z árpádovského obdobia.

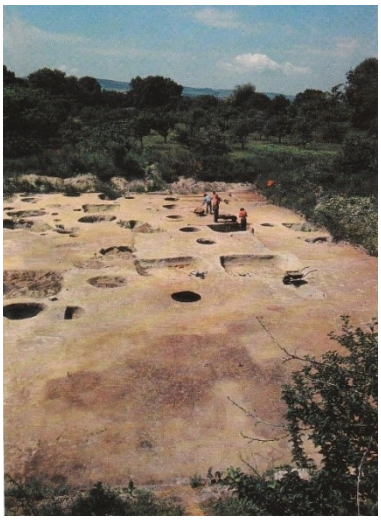

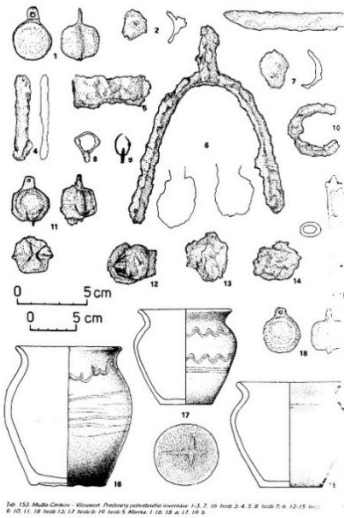

28.
Mužliansky vinohrad

- na pozemku: parc. č. 4355 podľa reg. „C“ KN, k. ú. Mužla

Najkvalitnejšie hony na pestovanie hrozna na Slovensku sa nachádzajú v extraviláne obce Mužla, v lokalite Vinohrad. Táto vlastnosť je daná predovšetkým tým, že sa nachádzajú v dlhodobo najteplejšej oblasti v krajine, teda na Štúrovsku. Kopec, ktorý sa ťahá zo Štúrova (Hegyfarok) do Novej Viesky, ďalej s krátkym prerušením cez Strekov až do Dubníka, má na území katastrov obcí Obid, Mužla, Belá a Gbelce ideálnu južnú orientáciu (z hľadiska pestovania hrozna). Okrem toho zemina na kopci obsahuje veľmi vysoký podiel minerálov – najmä kalcia – výsledkom čoho sa tu rodí minoriadne kvalitné hrozno. Každý rok, 22.januára ku dňu Sv.Vincenta sa uskutočňuje vo Vinohrade posviecka mužlianskeho hrozna mužlianskym farárom za účasti pestovateľov hrozna.

Uznávaný enológ a vinár Ing.Miroslav Petrech vo viniciach na kopcoch nad Mužlou vypestoval najlepšie ohodnotený rizling, ktorý Slovensko preslávil. Je to unikátny Rizling rýnsky, ročník 2001, ktorý vo svetovom hodnotení obávaného Roberta Parkera získal najvyššie hodnotenie, ktoré doteraz nezískal a neprekonal nikto zo Slovenska, Čiech či Moravy. Od zrodu slávneho rizlingu už uplynulo 20 rokov, ale ešte nikomu zo slovenských vinárov sa nepodarilo pritiahnuť pozornosť sveta k svojmu vínu tak, ako Ing.Petrechovi. Aj preto je právom označovaný za kráľa slovenských rizlingov. Ing.Petrech dal vďaka neoblomnosti a vytrvalosti druhý život slovenskej odrode Breslava, ktorú vypestoval na mužlianskych svahoch. Na sklonku roka 2022 v najtvrdšej medzinárodnej konkurencii opäť potvrdil, že patrí k svetovej elite. Na najvýznamnejšej súťaži vín v Latinskej Amerike Catad°Or World Wine Awards získala jeho Breslava 2019 najvyššie hodnotenie spomedzi bielych vín a celkovo najvyššie hodnotenie v rámci zahraničných vín v súťaži. Takmer polstoročie vo vinohrade nad obcou Mužla, neskôr v pivnici Château Belá ho naučilo trpezlivosti, vycibrilo skúsenosti a znalosti zrelého, špičkového vinára. Miroslav Petrech si svoju prirodzenú autoritu a rešpekt vybudoval nielen celosvetovým úspechom, ale najmä svojou celoživotnou poctivou prácou v mužlianskych viniciach a stal sa legendou slovenského rizlingu.

Prezident zväzu vinárov dal do pozornosti aj menej známych ľudí, vynikajúcich vinohradníkov. Jedným z nich je napríklad Jozef Becse z Mužle. Muž v zrelom veku má jeden z najkrajších vinohradov, ktorý leží v údolí Dunaja. Práve v jeho vinici sa narodilo Chardonnay, ktoré v podaní Mrvu a Stanku prevalcovalo svetovú konkurenciu v roku 2022 v Štrasburgu, na súťaži zameranej výlučne na biele vína s názvom Le Mondial des Vins Blancs. V Štrasburgu sedeli v porote najlepší francúzski a zahraniční degustátori a somelieri.

Okrem uvedených hospodári na mužlianskych kopcoch mnoho ďalších vinohradníkov, medzi ktorými sú viacerí v mladom alebo strednom veku. Mnohí z nich svoju úrodu hrozna alebo časť úrody spracúvajú, produkujú tým kvalitné vína vo svojich pivniciach a hajlokoch. Inak, vo velkom sa predáva aj kvalitné mužlianske hrozno.

29.
Mužlianske víno

Produkcia mužlianskeho vína má viacstoročnú históriu. Veď sa vyrába z hrozna, ktoré sa pestuje na najkvalitnejších honoch na Slovensku, v extraviláne obce, v lokalite Vinohrad. Tradičnými odrodami sú Rizling, Veltlínske zelené a Dievčie hrozno. Vedľa nich sa na mužliasnkych svahoch pestujú nasledujúce odrody hrozna: Chardonnay, Sauvignon, Burgundské biele, Burgundské šedé, Devín, Muškát, Furmint, Müller Thurgau, Breslava, Veltlínske červené, Pálava ale aj Dunaj, Danubia, Cabernet Sauvignon, Burgundské modré, Nitria, Dornfelder, Merlot, Frankovka, Alibernet, Syrah a Svätovavrinecké. Každý rok, ku dňu Svätého Štefana sa organizuje spoločná slávnostná vysviecka mužlianskeho vína mužlianskym farárom za účasti mužlianskych vinárov. V marci 2023 sa konala 34. súťaž a degustácia miestnych vín. Táto história sa píše od roku 1988. Mužla bola v roku 1999 iniciátorom každoročného usporiadania súťaže a degustácie vín Štúrovského vinohradníckeho rajónu v Južnoslovenskej vinohradníckej oblasti. Prvá súťaž sa konala v roku 1999 v obci Mužla. Mužla bola iniciátorom aj medzinárodnej súťaže a degustácie vín z územia EZÚS Ister-Granum (regióny miest Štúrovo a Esztergom – Ostrihom), pričom prvý ročník tejto medzinárodnej súťaže vín sa konal v roku 2005, taktiež v obci Mužla.

30.
Mužliansky kroj

Mužliasky kroj pochádza z rokov 1850 až 1860. „Rychtár“ a „Rychtárová“ vystupujú v tradičnom mužlianskom kroji v každom roku ku konca augusta na tradičnej mužlianskej oberačkovej slávnosti. Miestny spevokol s názvom Gyöngyvirág – Konvalinka často aj dnes vystupuje v tradičnom mužlianskom kroji.